

EnergieAkkoord 2026-2030

Greenport West-Holland

GREENPORT
West-Holland

Voorwoord

Ondertekenaars werken binnen het EnergieAkkoord van Greenport West-Holland samen aan de verduurzaming van het regionale glastuinbouwcluster. Dit cluster heeft een grote toegevoegde waarde voor de Nederlandse economie (de tweede qua toegevoegde waarde, na de Rotterdamse Haven) en zorgt voor gezonde voeding met de teelt van groenten en een gelukkige groene omgeving met de teelt van planten en bloemen.

Sinds 2017 zijn er al grote stappen gezet met de reductie van de CO₂-uitstoot en van het aardgasgebruik, door isolatiemaatregelen en de omschakeling naar duurzame warmtenetten. De omschakeling van aardgas naar duurzame warmte is niet alleen van belang voor het tegengaan van verdere klimaatverandering. Het zorgt ook voor minder afhankelijkheid van andere landen voor de energievoorziening. De oorlog in Oekraïne heeft de noodzaak hiervoor versterkt.

Op Europees niveau zijn fiscale maatregelen genomen die aardgas ook financieel minder aantrekkelijk maken. Daardoor is de energietransitie, en dan met name de warmtetransitie, in een stroomversnelling gekomen. De glastuinbouw loopt hierin voorop en zorgt ook voor kansen en betere mogelijkheden bij de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Vanwege het complementaire profiel van warmtevraag past de combinatie van glastuinbouw en gebouwde omgeving heel goed. Tuinbouw faciliteert met flexdiensten zowel de warmte- als electriciteitssystemen.

Onder het EnergieAkkoord worden projecten en acties uitgevoerd die de overgang naar duurzame opwek, transport en opslag stimuleren. Hierbij wordt maximaal gebruikgemaakt van de kennis van alle partners binnen Greenport West-Holland: ondernemers, onderwijs-/onderzoeksinstituten en overheden. Het is daarbij van groot belang dat geleerde lessen met elkaar worden gedeeld en dat door alle partners ingezet wordt op verdere stimulering van human capital. Afgelopen jaren werden warmtenetten gebaseerd op geothermie of restwarmte al op grote schaal geïmplementeerd, maar er zijn nu ook nieuwe uitdagingen, zoals ruimtelijke inpassing, CO₂ beschikbaarheid, netcongestie en opslag van energie. Ook hiervoor moeten oplossingen worden gevonden en gerealiseerd. En dat doen we samen binnen het EnergieAkkoord.

Frank van Kuppeveld – Voorzitter Stuurgroep EnergieAkkoord
21 oktober 2025

GREENPORT
West-Holland

Inhoud

EnergieAkkoord 2026-2030	1
Greenport West-Holland.....	1
Voorwoord	2
Nieuwe EnergieAkkoord	4
EnergieAkkoord 2026-2030	4
Visie van het EnergieAkkoord	8
De rol van het EnergieAkkoord	9
Resultaten van het EnergieAkkoord 2021-2025	10
Strategische resultaten	10
Programmatisch resultaten	11
Projectmatige resultaten	11
Samen Greenport West-Holland.....	12
Greenport West-Holland.....	12
Uitvoeringsagenda EnergieAkkoord 2026	12
Strategie	14
Programma.....	14
Projecten	14
Organisatiestructuur	15
Samenwerkingsafspraken	15
Bijlagen in aparte documenten:.....	17
Bijlage 1. Uitvoeringsagenda 2026.....	17
Bijlage 2. Lijst van partners (wordt definitief vastgesteld bij ondertekening).....	17
Eindnoten	17

GREENPORT
West-Holland

Nieuwe EnergieAkkoord

EnergieAkkoord 2026-2030

Voor u ligt het EnergieAkkoord Greenport West-Holland 2026-2030, aangevuld met een aantal bijlagen. De afspraken die we nu maken zijn op hoofdlijnen een voortzetting van de afspraken die wij met elkaar maakten in het EnergieAkkoord Greenport Westland-Oostland in 2017 en EnergieAkkoord Greenport West-Holland 2021-2025.

Sinds het sluiten van het laatste EnergieAkkoord in 2020 hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan en zijn de huidige ontwikkelingen dynamisch. In 2022 is het Convenant Energietransitie glastuinbouw¹ gesloten, als uitwerking van het Klimaatakkoord uit 2019, waarin de ambitie voor 2040 is om als sector zowel klimaatneutraal als economisch rendabel te zijn en de opgaven van de Greenports opnieuw zijn bekrachtigd. De glastuinbouwsector staat achter dit convenant. Onder de juiste randvoorwaarden kan de glastuinbouwsector een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een duurzaam en integraal energiesysteem.

Greenport West-Holland is de enige Greenport met een EnergieAkkoord. Ook in de periode van 2021-2025 heeft dat meerwaarde bewezen door het netwerk verder te versterken en op regionaal niveau partijen te verbinden in de verschillende gezamenlijke opgaven. Zie Figuur 1: Kaart van Greenport West-Holland met nabijgelegen steden Den Haag, Delft, Zoetermeer en Rotterdam.

Figuur 1: Kaart van Greenport West-Holland met nabijgelegen steden

Dit netwerk gaat ondertussen veel verder dan de publieke en private regiopartners rond de sector; ook energiebedrijven en organisaties vanuit de nationale overheid zijn direct betrokken en geven hun waardevolle input in ontwikkelingen als restwarmte, CO2 voorziening en gerelateerde ruimtelijke vraagstukken.

Dit nieuwe EnergieAkkoord gaat verder op de ingeslagen weg, vanuit nieuwe inzichten met een gerichte uitvoeringsagenda. Deze uitvoeringsagenda is de belangrijkste bijlage bij dit EnergieAkkoord en zal gedurende de periode 2026-2030 jaarlijks geëvalueerd en bijgewerkt worden om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen.

EnergieAkkoord 2017-2020

Het EnergieAkkoord van Greenport West-Holland (toen nog Greenport Westland-Oostland) is in oktober 2017 tot stand gekomen door de ondertekening van 36 partijen (bedrijfsleven, onderwijs/onderzoek en overheid) met als doel om de energietransitie in de Greenport een impuls te geven.

In 2019 hebben nog eens 13 nieuwe partners zich aangesloten bij het EnergieAkkoord. Door het bundelen van krachten en het bieden van gerichte steun aan projecten op het vlak van energietransitie in Greenport West-Holland, is gewerkt om een klimaatneutrale tuinbouwsector dichterbij te brengen.

EnergieAkkoord 2021-2025

Het EnergieAkkoord van 2021-2025 is in december 2020 door 54 partners vanuit de triple helix ondertekend. Deze ondertekening had als doel het initiële EnergieAkkoord te verlengen en de energietransitie in de Greenport verder te brengen. Ten opzichte van het vorige EnergieAkkoord 2017-2020 lag de essentie nog meer op het verbinden van partijen en het initiëren van projecten aan de hand van vijf programmalijnen:

1. partijen verbinden en projecten initiëren
2. kennis delen
3. signaleren en monitoren
4. communiceren
5. ondersteunen warmtecoöperaties.

De intentie tot verlenging van het akkoord tot 2030 is opgenomen in het EnergieAkkoord 2021-2025, omdat de Gebiedsvisie een horizon tot 2030 kent met een doorkijk naar klimaatneutraal in 2040. Met dit nieuwe EnergieAkkoord maken we gebruik van de optie tot verlenging naar 2026-2030.

Gebiedsvisie Energietransitie Glastuinbouw 2020ⁱⁱ

Als onderdeel van het nationale Klimaatakkoord van 2019 is in 2020 de Gebiedsvisie Energietransitie Glastuinbouw opgesteld in opdracht van Greenports Nederland en Glastuinbouw Nederland, specifiek ook voor Greenport West-Holland. Daarin is algemeen uitgewerkt hoe op dat moment de verduurzaming van 2030 met een doorkijk naar 2040 gezien wordt. Deze visie werd niet zelfstandig door colleges en raden vastgesteld. Het document diende als basis voor de manier waarop de verduurzaming van de glastuinbouw aan kon sluiten in reguliere visiedocumenten zoals de Regionale Energie Strategie (RES) en Omgevingsvisies.

GREENPORT
West-Holland

Deze gebiedsvisie is gemaakt voor drie regio's:

- Oostland (gemeenten Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp, Zuidplas, Waddinxveen) gerelateerd aan Werkboek Oostland (2019)
- Westland (gemeenten Westland, Midden-Delfland en gebied Hoek van Holland) gerelateerd aan Werkboek Westland (2019)
- Voorne-Putten (Voorne aan Zee (voorheen Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne , Nissewaard en BAR-gemeenten (Barendrecht, Ridderkerk en Hendrik Ido Ambacht))

Per regio is aangegeven hoe de vermoedelijke warmtevoorziening, alternatieven en besparing naar 2040 ontwikkeld zou zijn, in percentages. Tevens is per regio een abstracte inventarisatie van een aantal energiekenmerken en vraagstukken opgezet, met gerelateerd onderwerpen en partners.

Begin 2023 is een eerste kwalitatieve **Evaluatie en signalering voor de Gebiedsvisie** opgeleverd (Rapport &FLUX). Een kwantitatieve evaluatie was niet mogelijk omdat daarvoor de data niet beschikbaar waren. Zie voor een korte samenvatting Figuur 2: Samenvattende sheet van Evaluatie Gebiedsvisie 2023.

4 Overzicht

Westland

In het Westland zien we dat de meeste indicatoren op groen staan. Er is in de afgelopen jaren veel ontwikkeld om de ambities richting 2030 te halen. Dit komt mede door de hoge ontwikkelkracht van de spelers in het gebied.

Thema	Indicator	Westland
Warmte	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●
CO2	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●
Elektra	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●

Oostland

In het Oostland zien we dat er op de thema's warmte en elektra zorgen zijn of de ambities richting 2030 gehaald worden. Met name in het huidige tempo gaan de ontwikkelingen niet snel genoeg om de gestelde ambities te halen.

Thema	Indicator	Oostland
Warmte	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●
CO2	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●
Elektra	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●

Voorne-Putten

In Voorne-Putten zien we dat op de thema's warmte en CO2 er de afgelopen jaren veel in gang is gezet om de ambities richting 2030 te halen.

Thema	Indicator	Voorne Putten
Warmte	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●
CO2	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●
Elektra	Bronnen	●
	Infrastructuur	●
	Besparing	●

Indicatie kleuren en tekens:

Groen - er zijn de afgelopen drie jaar voldoende stappen gezet met gewenst resultaat.
Oranje - er zijn de afgelopen 3 jaar stappen gezet, maar hebben niet voldoende resultaat gehad om de ambities te realiseren.
Rood - er zijn de afgelopen drie jaar niet voldoende de stappen gezet.
Grijs - onvoldoende inzicht/data beschikbaar

9

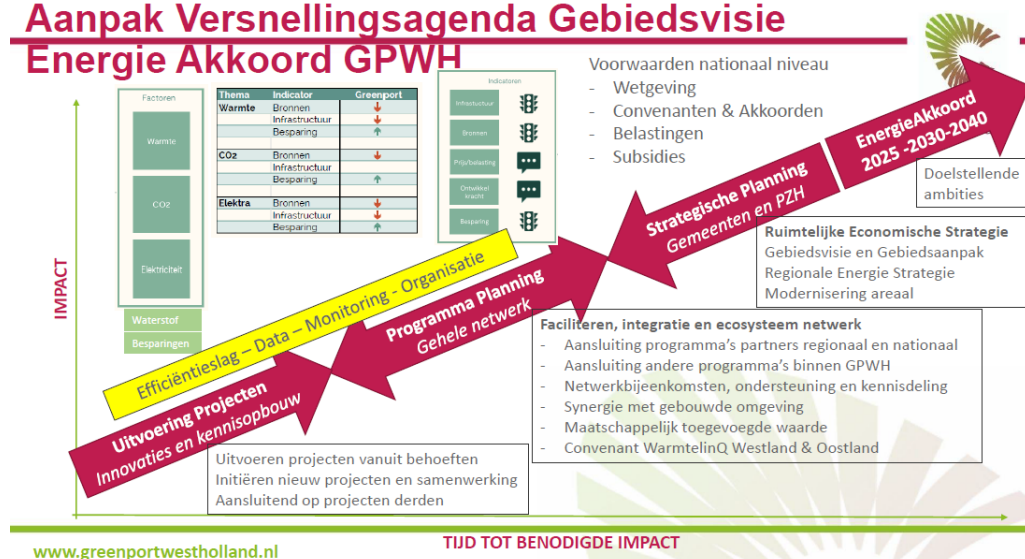
Figuur 2: Samenvattende sheet van Evaluatie Gebiedsvisie 2023

Dit rapport uit 2023 gaat niet in op de verschillen van netcongestie tussen Westland en Oostland, maar sinds die tijd zijn de inzichten hiervoor wel uit elkaar gaan lopen. Problemen rond netcongestie zijn sinds 2024 in het Westland structureel minder dan in Oostland.

Op basis van deze evaluatie heeft de Stuurgroep aangegeven een **Versnellingsagenda voor de Gebiedsvisie** op te stellen. Deze is in de zomer van 2023 vastgesteld. Deze agenda heeft vooral extra nadruk gezet op de structurering van de activiteiten en extra inzet in de communicatie. Zie hieronder in Figuur 3: Samenvattende sheet Versnellingsagenda Gebiedsvisie

Aanpak Versnellingsagenda Gebiedsvisie Energie Akkoord GPWH

Figuur 3: Samenvattende sheet Versnellingsagenda Gebiedsvisie

Niveau	Aanbevelingen 2023	Resultaten 2024-2025
Strategisch	- Uitwerking nieuw EnergieAkkoord - Netwerkbijeenkomsten op thema's - Actualisatie kwantitatieve onderbouwing - Faciliteren Glastuinbouw NL in clusters	- Uitvoeringsagenda EnergieAkkoord 2026-2030 - Restwarmtesessies ieder kwartaal - Datastudies op deelgebieden - Infraco's Westland, Oostland, Voorne
Programmatisch	- Restwarmte sterk faciliteren - Aansluiting en samenhang programma's van derden	- Kennisdeling en ondersteuning Infraco's - Glastuinbouwclusters uit nMIEKⁱⁱⁱ-advies - Samenwerking RES en MRDH
Projecten	- Ondersteuning onderzoeksvragen partners - Uniform Vergelijk tussen deelgebieden - Projecten zelf initiëren	- Ronde tafel regio voor CO2 bronnen, - Communicatie traject - Interreg RE-GREENHOUSE Benchmark - Data synchronisatie, Batterijen, Zon op Water, MTO

De methode van gelaagdheid in de Versnellingsagenda (strategisch, programmatisch, projecten) is voor het nieuwe EnergieAkkoord doorgezet in de uitvoeringsagenda.

Binnen het Interreg-project RE-GREENHOUSE werkt het EnergieAkkoord vanuit Greenport West-Holland van eind 2023 tot eind 2027 op Europees niveau samen met partners uit vijf landen. Binnen dit vierjarige project wordt nauw samengewerkt met de partners Gemeente Westland en Haagse Hogeschool om uitwerking te geven aan de tool die als eindproduct voor Interreg zal worden opgeleverd. Deze tool zal enerzijds door individuele ondernemers gebruikt kunnen worden in het bepalen van een strategie voor implementatie van hernieuwbare energie (RE = renewable energie). Daarnaast zetten de Nederlandse partners zich in om ook op clusterniveau gebieden met elkaar te kunnen vergelijken in de mogelijkheden

GREENPORT
West-Holland

van verduurzaming. Daarmee beoogt het EnergieAkkoord ook een internationale benchmark tussen tuinbouwregio's te kunnen opbouwen en het Europese niveau van kennisuitwisseling verder te versterken en te standaardiseren. Ook dit zal uiteindelijk bijdragen aan de onderbouwing van de Energievisie.

De Eenheid Opdracht en Advies van Provincie Zuid-Holland heeft net als in 2020 een evaluatie uitgevoerd naar de werking van het EnergieAkkoord de afgelopen jaren. Hier is een Netwerkvitaliteitsmeting voor ingezet, om de samenwerking en opbrengsten uit het netwerk in kaart te brengen. Een enquête en een workshop met een kerngroep partners laten zien dat het netwerk redelijk positief is over de samenwerking en gematigd positief over de opbrengsten die het netwerk genereert. Het rapport benoemt een aantal verbetermogelijkheden voor het volgende EnergieAkkoord. Deze verbeterpunten komen in de Uitvoeringsagenda aan bod.

Gebiedsaanpak Energie en Programma Duurzame Gebiedsontwikkeling GPNL

Tegelijkertijd met de start van het EnergieAkkoord vanaf 2020 en de vorming van de gebiedsvisie is vanuit Greenport Nederland ook gestart met het Programma Gebiedsaanpak. In dit programma worden warmte- en energiecoöperaties geactiveerd en ondersteund om tot collectieve duurzame initiatieven te komen, zoals geothermieprojecten. Het uitvoeren van deze gebiedsaanpak is een opdracht aan de Greenports vanuit het Klimaatakkoord en nu versterkt door het Convenant Energietransitie Glastuinbouw.

Provincie Zuid-Holland, de glastuinbouwgemeenten van Greenport West-Holland en het programma Kas als Energiebron (Min LVVN en Glastuinbouw Nederland) hebben dit de afgelopen jaren gefinancierd. De uitvoer van dit programma is door Glastuinbouw Nederland opgepakt.

In Greenport West-Holland zijn in 2025 vanuit dit Programma Gebiedsaanpak Energie in alle gebieden warmtecoöperaties opgezet die zich inzetten voor de deelgebieden die eerder op polderniveau zijn samengesteld. In de regio's Westland en Oostland is bovendien een koepelorganisatie van deze warmtecoöperaties opgezet (Infrac). Deze activatie van samenwerking tussen ondernemers maakt het voor netbeheerders en overheden beter werkbaar om met de collectieve beelden en doelstellingen voortgang te maken, bijvoorbeeld met de vorming van warmtenetten (technisch, financieel, governance). Gevormde warmte- en energiecoöperaties werken aan verdere verbreding van de inzet en aandachtsgebieden. Naast warmte wordt bij meerdere coöperaties de focus opgebouwd bij oplossingen voor netcongestie en externe CO2 voorziening voor bedrijven in het gebied.

Eind 2025, begin 2026 wordt onder leiding van Greenports Nederland gewerkt aan de opvolging en verbreding van de Gebiedsaanpak Energie, in een nieuw Programma Gebiedsaanpak Energie en Modernisering. Daarin komen verschillende thema's terug.

Visie van het EnergieAkkoord

De visie voor het EnergieAkkoord is gelijk aan de initiële ambitie van 2017: een klimaatneutrale glastuinbouw in 2040 met een afbouw van CO₂-emissie tot nagenoeg 0. Om daartoe te komen nemen de aangesloten partijen actief deel aan het programma op triple-helix basis: ondernemingen, warmtecoöperaties, kennisinstellingen, energiebedrijven en overheden.

GREENPORT
West-Holland

Het EnergieAkkoord is een open samenwerking: enerzijds open omdat ook partijen van buiten het EnergieAkkoord kunnen aansluiten op programma of projectniveau en hun positieve bijdrage kunnen inbrengen, anderzijds omdat de kennisontwikkeling en communicatie open georganiseerd zijn en complementair op de behoefte van de partners.

Het EnergieAkkoord blijft gebaseerd op de Gebiedsvisie Energietransitie Glastuinbouw uit 2020. Het ontwikkelt, coördineert en monitort de doelen die in de gebiedsvisies zijn geformuleerd. Dat doet het EnergieAkkoord door kennisuitwisseling, communicatie, het signaleren en helpen oplossen van knelpunten en door het initiëren en faciliteren van processen en projecten van en met aangesloten partijen. Met de programmalijnen vanuit het eerdere EnergieAkkoord wordt realisatie van deze Energievisie verder gebracht. Hieronder valt ook de ondersteuning van de Gebiedsaanpak Energie in de Greenport, waarmee warmtecoöperaties worden ondersteund en de realisatie van het Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030.

In de periode 2026-2030 zal binnen het EnergieAkkoord worden gewerkt aan de opbouw van een gedragen energievisie voor deelgebieden in de gehele Greenport West-Holland. Dit wordt een verdiepingsslag op de opgestelde gebiedsvisie in 2020. Deze deelgebieden zijn eerder al vastgesteld in de Werkboeken voor Westland en Oostland en vanuit de lopende datastudies (2024 en 2025) wordt samen met de betreffende netbeheerders historische geaggregeerde data van deze deelgebieden gebundeld. Deze datasets kunnen onder andere dienen als basis voor de regionale routekaarten van 2023 naar 2030 naar 2040. Verschillende thema's zullen bij de realisatie van deze routekaarten verschillende samenwerkingsvormen van partners van het EnergieAkkoord verlangen. Uit die samenwerking zullen randvoorwaarden volgen die gezamenlijk kunnen worden vervuld, of externe inzet nodig hebben vanuit bijvoorbeeld Glastuinbouw Nederland of het nationale overheidsorganisaties. Met het opstellen van de Uitvoeringsagenda is ook een basis opgezet waarmee partners gezamenlijk aan thema's, dossiers en vraagstukken kunnen werken. En waarbij deze bovendien zelf worden uitgedaagd om deze te actualiseren.

De rol van het EnergieAkkoord

Dit EnergieAkkoord gaat uit van de kracht van samenwerken. Dit was ook de kracht van de vorige EnergieAkkoorden. Inzet van alle partners na het EnergieAkkoord is nodig om te werken aan het doel om te komen tot CO₂-reductie in 2030 en zicht te houden op een klimaatneutrale glastuinbouw in 2040. Kennisinstellingen, gemeenten, provincie, energie- en infrastructuurbedrijven en alle andere overige partijen die een bijdrage willen leveren, maar bovenal de tuinbouwbedrijven zelf, zijn allemaal nodig om stappen voorwaarts te zetten. Ieder vanuit zijn of haar eigen verantwoordelijkheid, of zelfs overstijgend daaraan. De partners werken in een netwerkorganisatie en maken dus deel uit van dezelfde alliantie met nauwe onderlinge verbinding, motivatie en stimulering.

De rol van dit EnergieAkkoord als programma is het faciliteren van partners bij de uitvoering van de opgave en waar nodig project overstijgende acties te ondernemen. Als vanuit dit programma zaken worden opgepakt, is dit met het oog op het mobiliseren van partners om de actie verder te brengen. Het programma zoekt de verbinding, stimuleert kennisuitwisseling en houdt de vinger aan de pols als het gaat om de voortgang. De kracht van dit akkoord is dat alle partners de schouders er onder willen zetten. Vanuit

de coördinerende rol van het programma wordt het netwerk met de partners gefaciliteerd en ondersteuning geboden bij organisatie en uitvoeringsvraagstukken.

Partners kunnen de programmaorganisatie aanspreken op rollen en uitvoering. In de uitvoeringsagenda zijn doelen en activiteiten uitgewerkt. De kern van alle activiteiten bestaat uit het stimuleren en verbinden van partners gericht op de uitvoering van de doelen die in de Gebiedsvisie zijn vastgelegd, zeker ook als die doelen worden doorvertaald naar energievisies voor de deelgebieden. Door dit nieuwe inzicht in de ontwikkeling van de deelgebieden kan vanuit het programma bewuster in samenwerking met de direct betrokken partners worden geschakeld.

Het EnergieAkkoord heeft niet de rol om belangen van één of meerdere partners of van overheden of bedrijfsleven te behartigen via lobbyactiviteiten. Het is van belang dat de triple helix in balans blijft. Daarvoor is ook de positieve inzet van alle partners nodig.

Resultaten van het EnergieAkkoord 2021-2025

Al vanaf de start van het EnergieAkkoord zijn resultaten geboekt die nu merkbaar zijn in de verschillende samenwerkingen.

Strategische resultaten

- Greenport West-Holland is de enige Greenport met een EnergieAkkoord. Alle triple helix-partners voelen zich gekend en gesteund door het EnergieAkkoord en weten het te bereiken bij vraagstukken waar extra facilitering nodig is. Het ecosysteem rond tuinbouw en energie is erg actief en het netwerk wordt daarbij slim gemobiliseerd. Door het EnergieAkkoord weten verschillende partijen en personen elkaar snel te vinden; vanuit het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, provincie en gemeenten naar alle marktpartijen en kennisinstellingen. Ook andere overheidspartijen zoals de Omgevingsdiensten of Staatsdeelnemingen als EBN en Gasunie dragen hun steentje bij in netwerktafels of specifieke vraagstukken binnen het EnergieAkkoord. Al deze partijen gebruiken de programmamanager en projectmanagers vaak als neutrale en informele adviseurs, waardoor de wisselwerking tussen de partijen ook verder versterkt wordt. De persoonlijke relaties zijn door het EnergieAkkoord uitstekend en zouden zonder deze formalisatie nooit zo hecht zijn geworden. Dit geldt overigens zowel voor het ambtelijke als het bestuurlijke niveau.
- Het warmtesysteem in Zuid-Holland is het grootste in Nederland met een grote variatie aan publieke en private spelers. Om deze zo goed mogelijk te faciliteren is vanuit de Provincie het initiatief genomen tot de opbouw van een breed advies binnen het nMIEK*. Vanuit het EnergieAkkoord hebben de programmamanager en andere betrokken input gegeven hoe de ervaringen en wensen vanuit de tuinbouw aan kunnen sluiten bij de algemene belangen. De tuinbouw wordt in het nMIEK-advies gezien als toonbeeld van daadkracht in het warmtesysteem en ook mede daarvoor is ondersteuning in clusterdeals voor warmte in de tuinbouwregio's specifiek geagendeerd door de overheden, uiteraard aansluitend op brede consultatie van de tuinbouwsector.

GREENPORT
West-Holland

Programmatisch resultaten

- Activatie van ondernemers: in de gehele Greenport West-Holland hebben ondernemers zich in Warmtecoöperaties verenigd. Ten eerste is dat vanuit de aardwarmteclusters gestart, maar sinds de laatste jaren werken deze coöperaties ook op regioniveau samen in koepels (de Infraco's). Infraco Westland werkt nauw samen met Warmte Netwerk Westland in de ontwikkeling van een regio dekkend warmtesysteem waarbij alle aardwarmteclusters aan elkaar zijn gekoppeld. Ook Infraco Oostland staat medio 2025 in de startblokken om datzelfde voor Oostland te bereiken. Infraco Oostland heeft ook ambities voor vraagstukken rondom het elektriciteitsnet.
- Er is een breed netwerk opgebouwd en georganiseerd in de restwarmteketen, waarbij naast de tuinbouwsector ook de energiebedrijven, de Rotterdamse haven en alle betrokken overheidspartijen en staatsdeelnemingen betrokken zijn. De frequente netwerkbijeenkomsten worden steeds in nauwe samenwerking met Provincie Zuid-Holland, Havenbedrijf Rotterdam en WarmtelinQ georganiseerd.
- Structurele organisatie van energiedata: dat is afhankelijk van allerlei bepalingen, bijvoorbeeld juridische restricties, commerciële gevoeligheden. Metadata bepalen wat de data daadwerkelijk inhouden en die verdienen vaak eerste een controleslag voordat de daadwerkelijk gemeten energiedata geïnterpreteerd kunnen worden, bijvoorbeeld aan de doelstellingen van 2030 of 2040. Door middel van een reeks projecten (datasynchronisatie, Interreg RE-GREENHOUSE en data-analyses op regioniveaus met Capturam en Stedin) is in de laatste jaren de basis gelegd en de ervaring opgebouwd hoe een doelmatige datastructuur opgebouwd kan worden die aansluit bij wensen van de verschillende partners binnen het EnergieAkkoord.
- Regiokoepels van buiten de tuinbouw, zoals RES Rotterdam Den Haag en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag*, staan via het EnergieAkkoord en de organisatie van Greenport West-Holland in directe verbinding met de ontwikkelingen in de tuinbouw. Dit levert op allerlei dossiers direct synergievoordelen op, omdat met deze verbinding adviezen voor beleidsstukken of andere samenwerkingsallianties vlot georganiseerd worden. Zonder deze relaties zouden de ontwikkelingen vanuit het ecosysteem van Greenport West-Holland en met name die rond de energietransitie slechts gefragmenteerd andere betrokken relaties van buiten bereiken.

Projectmatige resultaten

Het is de laatste jaren duidelijk gebleken dat projecten vanuit het EnergieAkkoord juist het meeste bijdragen aan gezamenlijke vraagstukken die eigenlijk dilemma's tussen overheden en bedrijfsleven vormen. Denk daarbij aan verschillende beleidsdoelen vanuit de verschillende overheden waarbij nieuwe innovatie vanuit de markt worden opgepikt. Als een individuele marktpartij of tuinbouwondernemer deze innovatie wil realiseren, kan het vergunningsproces voor zowel de ondernemer als de betrokken overheid complex zijn. Ervaring vanuit dit proces is daarbij juist voor andere ondernemers en overheden belangrijk en dus is de kennisdeling uit complexe vergunningaanvragen de manier om bij te dragen aan de pre-competitieve innovatiekracht. De betreffende overheden kunnen op deze manier binnen hun rol marktpartijen beter faciliteren om de innovatie te doen slagen. Een project als MTO (Middelhoge Temperatuur Opslag) heeft laten zien hoe deze publiek-private samenwerking in de versnelling kan bijdragen en zorgt er nu voor dat ondernemers in deze innovatie investeren en tegelijkertijd met overheden en kennisinstellingen wordt samengewerkt voor een doelmatige monitoringstechniek.

GREENPORT
West-Holland

Samen Greenport West-Holland

Greenport West-Holland

In november 2024 is binnen Greenport West-Holland het Programma 2025-2030 vastgesteld, hieronder verbeeld in Figuur 4 Schema Jaarprogramma Greenport West-Holland met ambities, programma en projecten

Figuur 4 Schema Jaarprogramma Greenport West-Holland met ambities, programma en projecten

De missie en visie van het EnergieAkkoord passen binnen die van Greenport West-Holland, zoals beschreven is in dit Programma 2025-2030. Het EnergieAkkoord is onderdeel van een van de drie ambities van de Greenport West-Holland: een Samenhangend en Betekenisvol Ruimtelijk Economisch Cluster.

Ten opzichte van de periode 2021-2025 worden de partners van het EnergieAkkoord zich ook gezamenlijk steeds meer bewust van de maatschappelijke betekenis die de tuinbouw kan leveren in een toekomstbestendig energiesysteem. Het uitdragen van deze betekenis wordt als grote waarde gezien om de 'licence to produce' verder te versterken. Dit verlangt daarom sinds 2024 meer aandacht op communicatie en het betrekken van de maatschappij bij de veranderingen die het regionale energiesysteem, inclusief de tuinbouw, in de aankomende jaren zal ondergaan. Bovendien is er een steeds helderder beeld van de energiemix van de toekomst, waarin samenwerking van groot belang om alle beschikbare bronnen in te zetten.

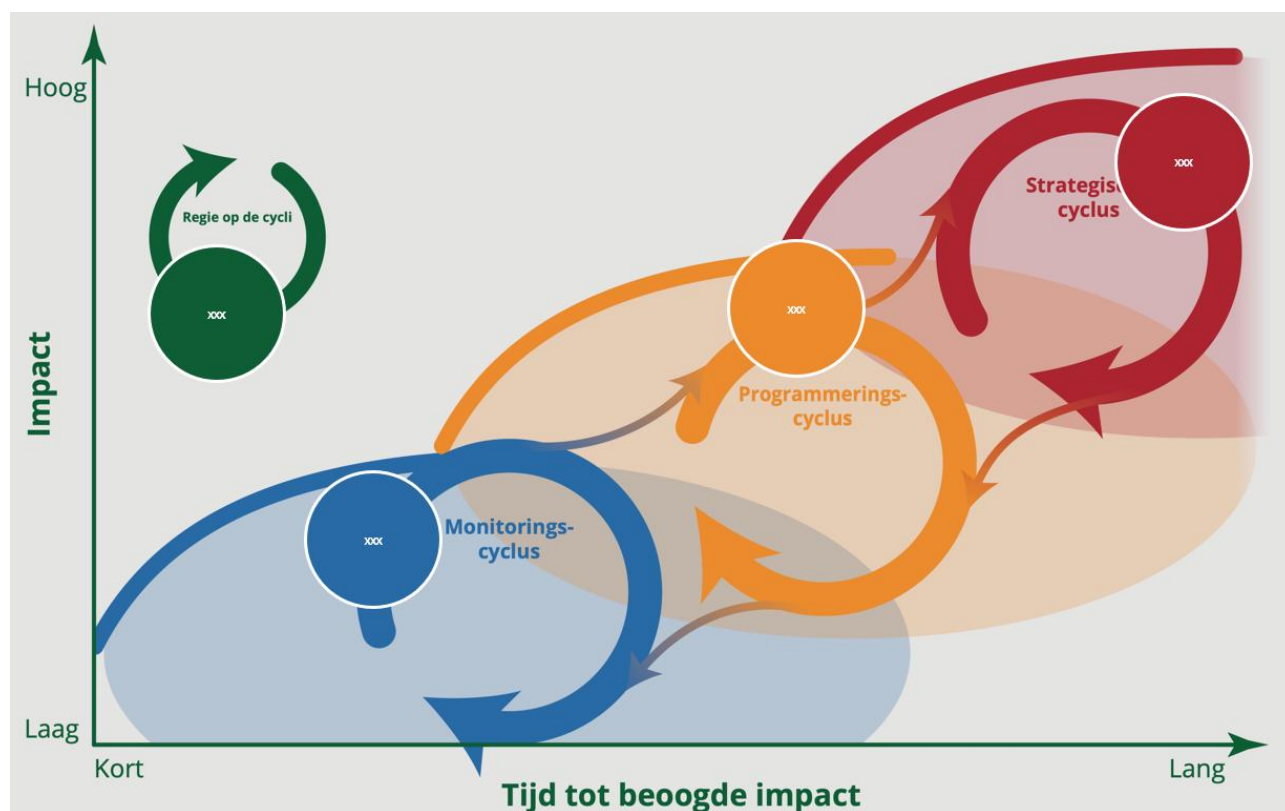
Uitvoeringsagenda EnergieAkkoord 2026

Binnen het Programma EnergieAkkoord vinden vanuit de Werkgroep, Stuurgroep en met partners activiteiten op verschillende niveaus plaats, in verschillende cycli: Strategisch, Programmatisch en

GREENPORT
West-Holland

Projectmatig (ook wel Monitoring genoemd). Deze cycli zijn onderling verbonden en te relateren aan activiteiten van partners en stakeholders. In de Uitvoeringsagenda van het EnergieAkkoord worden deze niveaus en activiteiten toegelicht in samenhang met de achterliggende doelen, input en output. Ook wordt daar waar bekend de relatie met projecten en programma's van anderen gelegd. Uitleg van deze cycli wordt geïllustreerd in onderstaande Figuur 5. Werkgroep, Stuurgroep en partners van het EnergieAkkoord actualiseren deze Uitvoeringsagenda jaarlijks.

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden..

Het evaluatierapport met de netwerkvitaliteitsmeting benoemt een aantal verbetermogelijkheden voor het EnergieAkkoord, zoals: 'ontwikkel een visie, doelen en laat activiteiten daarop aansluiten', 'creëer commitment onder netwerkliden en inspireer' en 'activeer netwerkliden door het delen van best practices'. Dit advies hebben we meegenomen in de uitwerking van deze uitvoeringsagenda, door de verschillende cycli toe te passen, door communicatie over kennis en innovatie vanuit het EnergieAkkoord te organiseren en partners hier te betrekken en te voeden.

De Uitvoeringsagenda (bijlage) geeft dus een concreet overzicht van de aandachtsgebieden in het EnergieAkkoord 2026-2030, die we jaarlijks zullen aanscherpen met input van de werk- en stuurgroep en partners. In abstracte zin volgt hieronder een beschrijving van de verschillende niveaus:

GREENPORT
West-Holland

Strategie

Resultaten uit het EnergieAkkoord scheppen belangrijke randvoorwaarden voor een Samenhangend en Betekenisvol Ruimtelijk Economisch Cluster en de Duurzame Gebiedsontwikkeling daarbij.

Door het organiseren en communiceren van kennis en innovatie vanuit het EnergieAkkoord wordt synergie bereikt met de andere ambities, waarmee ook partners gevoed worden in het ontwikkelen van hun strategie, programma's en projecten. De energietransitie hangt bijvoorbeeld nauw samen met infrastructuurontwikkelingen en daarmee dus ook met de transities in de gebieden en op het gebied van verslogistiek.

Greenport West-Holland is de enige lokale Greenport in Nederland met een EnergieAkkoord en dat maakt West-Holland uniek in Nederland en in de wereld. De hechte samenwerking, hoge opbrengsten uit aardwarmte en restwarmte en een sterke ontwikkeling in warmte-infra laten zien dat de glastuinbouw samen met overheden en kennisinstelling actief verduurzaming realiseert. Netcongestie, CO₂-voorziening en waterstofinnovaties zijn belangrijke thema's en komen bij verschillende triple helix-samenwerkingen ter tafel. Zeker de beschikbaarheid van CO₂ is een aandachtspunt en belangrijke voorwaarde voor verduurzaming van de glastuinbouw. De verschillen rond netcongestie zijn groot tussen Westland, Oostland en Voorne en heeft effect op de ontwikkeling van de energievisies voor de deelgebieden.

Met dit EnergieAkkoord en haar actieve partners is het ecosysteem in Greenport West-Holland toonaangevend op wereldschaal. Samenhang met andere transities in het ruimtelijk domein hangen nauw samen met die van het energiesysteem. Als het energiesysteem voor de glastuinbouw toekomst niet op orde blijft, zal het vestigingsklimaat voor de bedrijven direct negatief worden beïnvloed.

Programma

De triple helix-samenwerking in het EnergieAkkoord is uniek in de energietransitie, omdat met partners de combinatie van de verschillende perspectieven een geïntegreerd programma ontstaat. De vastomlijnde rol vanuit het EnergieAkkoord daarbij betreft verbinden, faciliteren, kennis delen en monitoren. De aansluiting op de programma's van partners is belangrijk voor verdere integratie van de energietransitie. Trajecten die hierbij horen zijn de programma's van de gemeenten en Provincie, de RES Rotterdam Den Haag, pMIEK^{iv}, clusterdeals uit de nMIEK.

Projecten

Vanuit het EnergieAkkoord worden gedurende de gehele looptijd projecten geïnitieerd, waarbij de samenstelling van de projectdeelnemers en uitvoerders bepaald wordt door de scope en financiering van het betreffende project. De triple helix-samenwerking in het EnergieAkkoord legt de basis voor initiatie van projecten rond vraagstukken tussen overheden en bedrijfsleven.

Tevens kan vanuit het EnergieAkkoord worden deelgenomen aan programma's en projecten van derden, zonder financiële bijdragen maar met bijvoorbeeld in kind inbreng van kennis en tijd.

Op projectbasis wordt ook gewerkt aan verdere monitoring, om de bijdrage van projecten aan de impact doelstellingen van het EnergieAkkoord concreet te kunnen delen.

GREENPORT
West-Holland

Organisatiestructuur

Samenwerkingsafspraken

Partners en partnerverklaring

Partners van het EnergieAkkoord zijn afkomstig uit de gehele triple helix die betrokken is bij de energietransitie in de glastuinbouw. Afspraken tussen partners en Greenport West-Holland liggen vast in de Partnerverklaring (zie bijlage). De partners sluiten het EnergieAkkoord met elkaar.

Het staat Partners van het EnergieAkkoord vrij om de programmamanager, werkgroep of stuurgroep te benaderen bij vraagstukken.

Partners dragen naar draagkracht bij aan het EnergieAkkoord, zowel financieel als in betrokkenheid en inzet. De ambitie van het EnergieAkkoord is immers een gezamenlijke, die inzet op versterking van de Triple Helix.

Stuurgroep

De Stuurgroep EnergieAkkoord bestaat vanuit de triple helix uit vertegenwoordigers van overheden (Provincie Zuid-Holland en tenminste één gemeente), ondernemers/coöperaties (regionaal vertegenwoordigd, circa zes personen) en kennisinstellingen (tenminste één vertegenwoordiging). Een vaste vertegenwoordiging vanuit één van de drie netbeheerders is zeer wenselijk.

Desgewenst bestaat de mogelijkheid om vanuit de Stuurgroep gastleden uit te nodigen, op tijdelijke basis of voor bepaalde dossiers. De Stuurgroep is verantwoordelijk voor het beheer van de Uitvoeringsagenda en de inhoudelijke aansturing van de Programmamanager. De Stuurgroep zorgt voor jaarlijkse actualisatie van de Uitvoeringsagenda en komt tenminste vijfmaal per jaar samen.

Werkgroep

De Werkgroep EnergieAkkoord bestaat uit ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en Glastuinbouw Nederland. De vertegenwoordiging vanuit Glastuinbouw Nederlandis daarin het directe aanspreekpunt voor aangesloten coöperaties, via Gebiedsaanpak Energie en Nationaal Programma Duurzame Gebiedsontwikkeling. De Werkgroep is verantwoordelijk voor de kennisdeling tussen overheden en sector op bestaande en nieuwe relevante ontwikkelingen in markt, beleid en aansluitende vraagstukken.

De Werkgroep komt tenminste vijf maal per jaar samen. Niet alle aangesloten gemeenten, in het algemeen de kleinere, hebben de mogelijkheid om steeds een vertegenwoordiging in het overleg te laten deelnemen. Deze gemeenten zijn wel altijd agendalid en worden op bepalende dossiers en momenten actief benaderd.

Programmamanager

De Programmamanager werkt in opdracht vanuit Greenport West-Holland als onafhankelijke uitvoerder van het Programma EnergieAkkoord en heeft daarin als eerste contactpersoon de directeur van Greenport West-Holland. De Stuurgroep EnergieAkkoord delegeert inhoudelijk aan de Programmamanager en mandateert indien noodzakelijk.

GREENPORT
West-Holland

De Programmamanager consulteert Partners van het EnergieAkkoord en de Werkgroep in de formulering van vraagstukken voor nieuwe projecten en ontwikkelt daaraan voorstellen die eerst door de Werkgroep en daarna door de Stuurgroep dienen te worden getoetst. Na akkoord van de Stuurgroep kunnen deze voorstellen uitgevoerd worden.

De Programmamanager EnergieAkkoord heeft verder de volgende verantwoording:

- Toezien op de haalbaarheid van activiteiten binnen het beschikbare budget, opbouw begroting;
- Samenhang borgen met andere programma's en projecten van Greenport West-Holland, aansluitend op de verschillende ambities, zie Samen Greenport West-Holland, mede in samenwerking met de ambitieregisseurs;
- Onderhouden contacten met Partners van het EnergieAkkoord, Greenport Nederland, Glastuinbouw Nederland. Input mee terug nemen in Werkgroep, Stuurgroep en bij de jaarlijkse actualisering van de Uitvoeringsagenda;
- Uitbreiden en onderhouden van het netwerk rond het EnergieAkkoord;
- Coördineren en organiseren van bijeenkomsten en communicatie, in samenwerking met de Themacoördinatie en de communicatieafdeling van Greenport West-Holland.

Themacoördinator

Het EnergieAkkoord kent een coördinator die door de Provincie Zuid-Holland ter beschikking wordt gesteld. De themacoördinator stemt in onderling overleg met de Programmamanager rollen en activiteiten af.

Projectleider energiedata

De opbouw van data over energie is over vele partners in het EnergieAkkoord onderdeel van de activiteiten, maar vaak met verschillende doelen. Deze data is ook op niveau van regio of deelgebied belangrijk in de onderbouwing van deelgebiedsvisies en haalbaarheid van ambities. Met deze insteek is sinds 2023 met een aantal projecten gestart die inzetten op de organisatie van deze data (datasynchronisatie, Interreg RE-GREENHOUSE, geaggregeerde netbeheerdata op deelgebiedsniveau). Deze projecten zullen een vervolg krijgen in het nieuwe EnergieAkkoord. Mogelijk kan ook gedacht worden aan een structurele inzet van een Projectleider Energiedata, naast de Programmamanager EnergieAkkoord.

GREENPORT
West-Holland

Bijlagen in aparte documenten:

Bijlage 1. Uitvoeringsagenda 2026

Bijlage 2. Lijst van partners (wordt definitief vastgesteld bij ondertekening)

Eindnoten

ⁱ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/06/bijlage-bij-convenant-energietransitie-glastuinbouw-2022-2030>

ⁱⁱ https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/26605/20201102_gebiedsvisie-energietransitie.pdf

ⁱⁱⁱ nMIEK <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29826-217.html>

^{iv} pMIEK https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/31998/rapportage_pmiek_zuid-holland_2023.pdf